

ESKON BLOGI

1/2015

MEITÄ ON MONEKSI – vapaa-ajan elämäntyyliä ovat muuttumassa

Mökiltä haetaan useimmiten maaseudun rauhaa, vapauden tunnetta, luonnon läheisyyttä ja uusia elämyksiä. Perinteisesti mökille on menty uurastamaan. Kaikki, mikä suinkin mahdollista, on tehty itse. Mökkielämä on tarkoittanut liikunnan täyttämää vapaa-ajan viettoa, mikä terveyden edistämisen kannalta on ollut myönteistä.

Mökkeily on monimuotoista

Helsingin yliopiston Ruralia-instituutin tutkimusten mukaan tämä aikaisemmin yleinen mökkeilytyyli on kuitenkin nykyisin aiempaa harvinaisempi. Tällainen ns. työleiriläisyys on edelleen tavallista vanhemmissa ikäluokissa. Ns. puuhastelijat harrastavat hekin tekemistä omin käsin, mutta he ovat myös valmiita hyödyntämään kunnassa saatavissa olevia erilaisia palveluja. Nuoremmissa ikäluokissa ovat yleisiä ns. lomailijat, jotka mielellään ostavat useimmat tarvitsemansa palvelut valmiina. Samalla vapaa-ajan asuntojen taso on lähestynyt kaupunkimaista tasoa, mikä on johtanut monissa kunnissa esiin nousseisiin ongelmiin vapaa-ajan asuntojen muuttamisessa vakinaisiksi asunnoiksi.

Lähipalveluiden tarve kasvaa

Vapaa-ajan elämisen tyylien moninaistuminen on aiheuttamassa kasvavia muutoksia mökkipaikkakuntien palvelurakenteessa. Yhä useampia tuotteita ja palveluja halutaan ostaa vapaa-ajan asunnon lähiympäristöstä, mikä on monessa kunnassa merkinnyt huomattavaa piristysruisketta maaseudun muuten kuihtuvalle yritystoiminnalle. Toisaalta kuntienkin palveluihin, mm. terveydenhuoltoon ja jätehuoltoon, kohdistuu lisääntyviä vaateita.

Mökkiläisten tarpeet muuttuvat

Osa-aikaisten asukkaiden tarpeita ei kuitenkaan ole aina helppoa havaita, joten kuntien palvelurakenne näyttää usein laahaavan perässä asukkaiden nopeastikin muuttuviin tarpeisiin verrattuna. Vapaa-ajan asukkailla ei myöskään ole suoranaista vaikutuskanavaa palvelujen järjestämiseen. Vapaa-ajan asukkaat ovat kuitenkin merkittävä voimavara monien maaseutumaisten kuntien talouden edistämisessä. Aikaansa seuraavissa kunnissa asiaan on jo kiinnitetty erityistä huomiota.

Mökkiläisten yhteistyö on tarpeen

Vapaa-ajan asukkaiden ja julkisten ja yksityisten palveluntarjoajien välisen tiedonkulun parantaminen onkin tehtävä, jossa vapaa-ajan asukkaiden yhteisöllisyys ja kansalaisaktiivisuus järjestötasolla voivat vahvistaa vapaa-ajan asumiseen liittyvien tarpeiden huomioon ottamista paikallisissa palveluissa.

Esko Kalimo

Mikkelin seudun vapaa-ajan asukkaat ry:n puheenjohtaja